

Koncepce (vize) rozvoje Agronomické fakulty Mendelovy university v Brně

Agronomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně patří k největším součástem univerzity co do počtu vyučovaných oborů a publikačních výstupů. S Agronomickou fakultou je v odborné společnosti spojováno a vnímáno i vysokoškolské zemědělské studium naší university. Agronomická fakulta (dále jen AF) byla a je nositelkou pokroku v oblasti zemědělských věd. Své významné postavení si AF udržela i v současné době po změně společensko-politických poměrů v naší společnosti.

Děkan jako vnější reprezentant fakulty musí koordinovat nejen chod fakulty, ale také ve spolupráci s vedením university, součinností s akademickým senátem a vědeckou radou AF, dále propracovávat a zpřesňovat vlastní koncepci a strategii vzdělávání a výzkumné činnosti.

1. Představy o dalším rozvoji v pedagogické oblasti

Pedagogická činnost na universitě, tedy i na AF je základní prioritou, které je nezbytné věnovat maximální pozornost, máme-li zvýšit konkurenční schopnost v soutěži o pracovní uplatnění našich absolventů. AF má **12** akreditovaných bakalářských studijních oborů a **19** navazujících magisterských oborů ve **12** studijních programech. Dobrou úroveň na základě poslední kontroly akreditační skupiny mají také doktorské studijní obory. AF má akreditováno **13** studijních oborů v **9** studijních doktorských programech. Mají-li být naši absolventi úspěšní, pak je nezbytné, aby získali schopnosti typu dovednost, kompetence, flexibilita aj.

- Má-li být úroveň vzdělání universitního typu opravdu vysoká, bude to zřejmě předpokládat provést určitou revizi nabízených předmětů, zejména volitelných, u kterých je mezi studenty známa jejich rozdílná obtížnost (často jen na základě výjezdů), ale skutečně se zamyslet nad nabídkou takových předmětů, které přispějí k doplnění a rozšíření odborných znalostí a praktických dovedností, které absolventům pomohou v jejich uplatnění;
- Velkou pozornost je nezbytné věnovat také kvalitě vzdělávání. Kvalita školy a jejích součástí, tedy i AF, je taková, jací jsou její učitelé! Považuji za nezbytné udržet jednotu fakulty jako celku, složený z jednotlivých orgánů – ústavů tak, aby fakulta jako organismus, byla zdravá a odolná vůči všem vlivům zvenčí. Je třeba soustavně požadovat zvýšené úsilí v pedagogické i publikační činnosti ve vyváženém zastoupení

a to na všech ústavech. Není moudré vyhledávat a připomínat staré chyby, nebo tvrdě kritizovat chyby současné, nýbrž spíše se snažit zhodnotit pracovní výsledky a ochotně odvedenou a poctivou práci pro studenty a doktorandy, a ne jen pro vlastní osobní prospěch, ambice či nezdravou ješitnost. V současné době je na AF v přepočtených úvazcích 29,5 profesorů, 43,4 docentů, 70,3 odborných asistentů. S přihlédnutím k počtu podaných žádostí o habilitační řízení a žádostí o zahájení řízení ke jmenování profesorem, lze konstatovat, že AF věnovala této otázce velkou pozornost. Je nezbytné doplňovat učitelství schopnými mladými pracovníky, kteří ale musejí splňovat všechna předepsaná kritéria. Kontinuální doplňování sboru novými docenty a profesory je velmi důležité i pro akreditaci jednotlivých oborů.

- Je nezbytné udržovat a dále zvyšovat prestiž fakulty a tím i celé university. Toto se neobejde bez kvalitních pedagogů, dobrých a nadaných studentů a doktorandů, ale ani bez kvalitní publikační aktivity. Co nejvíce může fakultu poškodit je spokojení se s průměrností. Průměrnost není nositelkou pokroku ve výuce, ani ve výzkumné činnosti. Je třeba stimulovat a podporovat nadějně doktorandy, mladé pedagogy, v jejich dalším rozvoji, ovšem ne za cenu ústupků v požadavcích na kvalitativní ukazatele.
- V tomto směru je nezbytné v rámci fakulty věnovat analytickou pozornost jaká péče je na jednotlivých ústavech věnována školiteli ať již diplomantům, či doktorandům a jejich míra zatížení
- Hledat objektivní způsob, jak eventuálně zjistit a odhalit nekvalitní výuku
- Dále podporovat spoluúčast AF na celoživotním vzdělávání. Je potvrzeno, že minulé i současná míra vědění, často nestačí k prosazení sebe v silné pracovní konkurenci. Soustavné vzdělávání je matkou moudrosti a dobrým předpokladem k úspěšnému prosazení v dané oblasti.
- Za nezbytné považují zvýšit úsilí v medializaci výsledků ústavů a tím i fakulty, atraktivnější studia. Je důležité si uvědomit, že nejen veřejnost, ale i konkurence nás bedlivě sleduje.
- V rámci kvalitního vzdělávání je nezbytné podporovat všechny obory, které jsou v praxi úspěšné a o které je zájem. V tomto směru v nabídce předmětů klást větší důraz na ty předměty, které prohloubí odbornou zdatnost a zvýší uplatnitelnost absolventů v praxi.
- Vzhledem k úspěšnému zájmu o absolventy i početně malých oborů (specializací) jako např. rybářství či krmivářství, kde jsme pravidelně dotazováni na naše absolventy,

považuji za nezbytné tyto obory dále rozvíjet i při nižším počtu studentů, neboť jde o obory již tradičně spjaté s brněnskou vysokou zemědělskou školou.

- Zlepšit a zobjektivizovat systém mezifakultní výuky tak, aby se lépe využila odbornost pedagogů a specializace jednotlivých pracovišť. Předpokladem je však seriózní přístup všech fakult, aby nedocházelo k duplicitám.
- Zvýšit možnost zapojení cizích zahraničních profesorů na vybraných přednáškách.
- Podporovat výuku jednotlivých předmětů v angličtině.
- Zvýšenou péči věnovat mobilitě studentů, zejména pak doktorandů do zahraničí.
- Zvážit možnosti zlepšení podmínek kvalifikačního růst mladých pracovníků, zejména při přípravě habilitačních spisů, možnosti zpracování experimentů v zahraničí a udělování studijního volna i pro zkušené pedagogy, jak je to zvyklostí i v zahraničí.

Je třeba konstatovat, že rozšíření bakalářského studia, které bylo požadováno v počátku jeho zavedení, nezajistí zvýšení úrovně university jako celku. Důraz je třeba postavit na kvalitním navazujícím magisterském (inženýrském) studiu a doktorském studiu. Má-li si naše škola, tedy i AF uchovat dobré jméno a prestiž, o kterou se všichni snažíme, pak je nezbytné posílit především studium předmětů universitního typu.

2. Představy o vědecké a výzkumné činnosti

Význam vědecké a výzkumné činnosti je pro AF neoddiskutovatelnou záležitostí, neboť na této fakultě se řeší a publikuje hlavní podíl výstupů celé MENDELU. Příjem z řešených projektů již v současné době významně doplňují základní prostředky z MŠMT přidělované podle oborů na 1 ekvivalent studenta cca 22 000 Kč (v průměru koeficient 2,25 u AF nebo 1,65 Agroekologie; Chemie a Technologie potravin 2,80). Klesající počet studentů, nižší povolené směrné číslo pro AF může znamenat v nejbližší budoucnosti určitý propad finančních prostředků, které bude nutné doplnit z výzkumné činnosti. Na základě analýzy dat z roku 2012 je zřejmé, že c celkového rozpočtu tvoří dnes příjem z výzkumné činnosti cca 60 %, oproti základní dotaci z MŠMT (cca 40 %). Dřívější praxe v přidělování finančních prostředků byla zhruba v poměru 70:30 (MŠMT:výzkumná činnost). Jen pro srovnání v roce 2012 bylo na AF podáno celkem 168 návrhů projektů. Při řešení projektů GACR byl příjem 11 137 tis. Kč, 41 grantů Mze byl příjem 16 711 tis. Kč; granty MŠMT představovaly příjem v celkové částce 30 275 tis. Kč. Zahraníční granty představovaly částku 2 054 tis. Kč. Řešené projekty Technologické agentury ČR v celkové částce 2 255 tis. Kč. Velmi rozsáhlý a přínosný byl také Smluvní výzkum pro organizace.

Schválený systém hodnocení vědecko-výzkumných výsledků Radou vlády navíc se zpětnou platností může však znamenat pro každou fakultu, tedy i pro AF, určité omezení v přístupu k finančním prostředkům za publikační výstupy. Předností AF oproti jiným fakultám je však dobré personální, ale i instrumentální výzkumné zázemí s relativně širokým záběrem. Na špičkové úrovni je výzkum v oblasti chemie a biochemie, který generuje špičkové práce s vysokým IF. Kladem je tedy spolupráce mezi jednotlivými ústavními týmy v rámci AF. Dobrý předpoklad lze vidět i v možnosti rozšíření spolupráce AF s firmami (Smluvní výzkum); širší zapojení pracovníků AF do projektů TA, NAZV.

Nemalý co do významu jsou zejména pro doktorandy finanční prostředky z celouniverzitní soutěže IGA.

V rámci MENDELU je rozdílný rozsah vědecké a publikační činnosti na jednotlivých fakultách. Je potěšitelné, že AF patří k těm nejlepším a nejvíce se zaslouhuje o to, aby MENDELU jako celek byla hodnocena jako universita s atributem vědní. Toto již nelze říci o všech dalších součástech university. Jako nerovné a nespravedlivé vidím skutečnost, kdy je jedné z fakult věnován jako „sborník“ *Acta universitatis*“ k tomu, aby zde byly publikovány a za vědecké práce vydávány jejich příspěvky. Toto vede v budoucnu jen k devastaci úrovně toho universitního časopisu. Cesta k habilitacím a profesorským řízením jde jedině přes poctivou každodenní práci a přes bohatou a kvalitní publikační aktivitu každého kandidáta.

3. Představy o další internacionalizaci na AF

Mezinárodní spolupráce na fakultě je zcela nezbytná, je solí této fakulty a umožní nejen rozšíření možné mezinárodní spolupráce (vznik mezinárodních týmů), umožní rychlý transfer poznatků do prostředí university.

Každá součást university by měla mít zájem o zahraniční posluchače a doktorandy, neboť se tím zvyšuje nejen prestiž university, ale i fakulty. V doktorských programech je vhodné nabízet taková témata, která jsou zajímavá i pro studenty z třetího světa. Je nezbytné rozšířit a podpořit možnosti interdisciplinárního studia a více usilovat o zapojení úzce zaměřených ústavů do problematiky studovaných zemědělských a potravinářských oborů.

Představa jaký má být děkan, resp. jaký nemá být děkan:

Děkan má být:

- Tolerantní ke všem pracovníkům a musí umět naslouchat;
- Odpovědný za výsledky a úroveň vzdělávání na fakultě;
- Zodpovědný za chod fakulty a její další rozvoj;

- Nemá být vládcem, nýbrž služebníkem všech ve prospěch blaha fakulty;
- Dobrým odborníkem a známou osobností v daném oboru, který reprezentuje;
- Největší devizou pro děkana a fakultu samotnou, jsou vysoce zdatní pracovníci, jejich um a talent s takovým filozofickým názorem, že pedagogická práce se nedělá pro peníze, nýbrž tato práce musí být pro universitní pracovníky drogou či solí této akademické půdy.

Závěr

Závěrem chci konstatovat, že bych si osobně velmi přál, abychom se na AF všichni cítili dobře, abychom společně v tvůrčí atmosféře přispívali k rozvoji nejen AF, ale i university jako celku, bez úzkých a sobeckých zájmů některých jednotlivců. Všichni si uvědomme, že jsme tady pro studenty, že oni jsou našimi zákazníky a my jsme povinni jim posloužit v oblasti vzdělání.

Byl bych velmi spokojený, pokud i na AF zavládne atmosféra koležičtosti a dobré komunikace, na místo lži, přetvářky, pomluvy či netolerance, jak to lze často, v naší společnosti, bohužel vidět.

AF necht' je řízena a spravována rozumem, byt' selským, který často tolik chybí našim politikům, slušností a maximální mírou tolerance. Bez osobní a kolektivní oběti není pokroku, nejsou nové poznatky a není ani vývoje.

Zpracoval: Petr Doležal

V Brně, dne 30. 10. 2013